

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/81/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5721201493
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Turza
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5721201493.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Turzu, členov senátu JUDr. Jána Burika a JUDr. Ladislava Mejstrika, v právnej veci žalobcu: P. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom S. O. XXX, zastúpeného JUDr. Petrom Belicom, advokátom so sídlom M.R. Štefánika 36, Martin, IČO: 37 927 001, proti žalovanému: Ing. Q. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. P. XXX/X, S. Q., zastúpenému JUDr. Ing. Martinou Kiseľovou, advokátkou so sídlom Pavla Mudroňa 26, Martin, IČO: 42 392 144, o vydanie veci, eventuálne o zaplatenie 550,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Martin, č.k. 10C/23/2021-114 zo dňa 24. 11. 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému **p r i z n á v a** proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie podľa ust. § 100 ods. 1, § 106 ods. 1, 2, § 659, § 661 ods. 1, § 662 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka návrh žalobcu, ktorým sa domáhal od žalovaného vydania ďalekohľadu 009793 M - 3,6 Paramount NV a v časti, kde sa domáhal pre prípad, že by vydanie tejto veci nebolo možné, aby mu nahradil škodu vo výške 550,- eur spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania od 25. 08. 2021 do zaplatenia, zamietol (I.). Žalovanému proti žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu (II.) s tým, že o výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník (III.). Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že v júli 2017 platne v ústnej forme bola uzavretá zmluva o výpožičke, na základe ktorej vypožičal žalobca žalovanému predmetný ďalekohľad, ktorý mu mal tento vrátiť v prípade, že si ho nezakúpi, po dohodnutej spoločnej poľovačke. Ďalej vychádzal z toho, že v konaní nebol produkovaný dôkaz preukazujúci, že by sa ďalekohľad ku dňu vyhlásenia rozsudku nachádzal u žalovaného. Z výpovedí strán sporu na pojednávaní však nesporne vyplynulo, že ešte v lete, najneskôr v jeseni roku 2017 bol žalobca žalovaným informovaný o tom, že sa u neho jeho ďalekohľad nenachádza. Žalovaný bol v tomto období presvedčený, že si ďalekohľad zobral žalobca, ktorá skutočnosť však preukázaná nebola. Keďže žalobca neprodukoval ku dňu vyhlásenia rozsudku dôkaz, že by žalovaný napriek jeho výzvam na vrátenie vypožičanej veci túto mal vo svojej držbe, nemohol žalovaného k vráteniu veci, teda k jej vydaniu žalobcovi zaviazat'. Nepochybné však bolo, že to bol žalovaný, u ktorého sa najneskôr ku dňu zmarenej poľovačky v júli 2017 ďalekohľad nachádzal, pričom akým spôsobom sa dostal z jeho dispozície, hodnoverne preukázané nebolo. Mal za nesporné, že žalovaný porušil svoju povinnosť a vec dostatočne nechránil pred stratou alebo odcudzením, ak z jeho držby spôsobom, ktorý nedokázal vysvetliť, zmizla. Za týchto okolností by podľa § 420 ods. 1 OZ zodpovedal za škodu, ktorá nevrátením veci vznikla žalobcovi. Škoda by bola adekvátna hodnote ďalekohľadu ku dňu, keď ho mal žalovaný na výzvu žalobcu vrátiť. Nárok žalobcu na zaplatenie 550,- eur by podľa jeho tvrdenia (nie však podľa produkovaných dôkazov) mal predstavovať hodnotu nevráteného ďalekohľadu. Eventuálnemu

petitu žalobcu však nebolo možné vyhovieť pre prípad, že samotnú vec nie je možné vydať, keďže ho žalobca neuplatnil včas. Z výpovede žalovaného, ale aj žalobcu vyplynulo, že už v júli 2017 sa ďalekohľad u žalovaného nenachádzal. Takto bol žalobca informovaný žalovaným a takto žalovaný podľa vlastnej výpovede žalobcu informoval. Preto mal za to, že už v júli 2017 došlo k strate alebo odcudzeniu ďalekohľadu žalovanému, ktorý ho v dôsledku tejto skutočnosti na požiadanie žalobcu nevedel vrátiť. Od tohto mesiaca potom plynula žalobcovi trojročná premlčacia doba, v ktorej mohol proti žalovanému uplatniť nárok na náhradu škody spôsobenej stratou vypožičaného ďalekohľadu. Pokiaľ ide o plynutie subjektívnej premlčacej doby, teda momentu, kedy sa žalobca nesporne dozvedel o tom, že u žalovaného sa ďalekohľad nenachádza, ide na základe vykonaného dokazovania o obdobie jesene 2017, teda najneskôr v deň, kedy žalovaný navštívil žalobcu v jeho bydlisku v S. O. a informoval ho, že ďalekohľad vo svojej dispozícii nemá. K tejto návšteve došlo pred 20. 10. 2017, kedy žalobca poslal žalovanému sms, z ktorej vyplýva, že vedel o tom, že u žalovaného ďalekohľad nie je a požadoval zaň finančnú náhradu a sms z 08. 08. 2018, z ktorej taktiež vyplýva, že vedel o tom, že žalovaný jeho ďalekohľad nemá a dožadoval sa od neho verbálne (nepodaním žaloby na súd) náhrady škody vo forme finančnej náhrady alebo náhrady vo forme dreva. Žalobcovi preto už od jesene, najneskôr od 20. 10. 2017 plynula subjektívna premlčacia doba, kedy rozhodne vedel o tom, že žalovaný, ktorý mu ďalekohľad nevrátil, ho u seba nemá, a teda zodpovedá za jeho stratu alebo odcudzenie. Žalobca uplatnil nárok na náhradu škody proti žalovanému podaním, ktoré došlo súdu 03. 08. 2021, po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby a trojročnej objektívnej premlčacej doby. Preto mu nemohol priznať ani nárok na náhradu škody, keďže ho neuplatnil včas. Pokiaľ žalobca tvrdil, že žalovaný mu spôsobil škodu úmyselne, dôkazy, ktoré by preukázali tento záver, v konaní produkované neboli. S argumentáciou žalobcu o tom, že vznesenie námietky premlčania je výkonom práva v rozpore s dobrými mravmi, sa nestotožnil, keďže to nebol žalovaný, ktorý by nejakým konaním, zavádzaním žalobcu spôsobil, že žalobca otáľal s podaním žaloby a túto nakoniec nepodal včas. Bolo to len rozhodnutie žalobcu, že tak učinil po dobe takmer 4 rokov, na ktorom správaní žalobcu sa žalovaný nijakým spôsobom nepodieľal. Preto, ak sa ohradil proti neskorému podaniu žaloby námietkou premlčania, nekonal v rozpore s dobrými mravmi. Premlčanie je inštitút, ktorý bol do právneho poriadku vnesený práve za účelom, aby oprávnené osoby bdeli nad svojimi právami a aby ich uplatňovali včas. Keďže žalobca tak nepostupoval, bol v konaní neúspešný. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP a vzhľadom na plný úspech žalovaného v spore mu proti žalobcovi priznal nárok na ich náhradu v plnom rozsahu.

2. Proti uvedenému rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a/, b/, d/, e/, f/, g/, h/ CSP a žiadal ho zmeniť tak, že jeho žalobe bude v celom rozsahu vyhovieť, resp. zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Mal za to, že súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nedostatočne a nesprávne vysporiadal s jeho námietkami a nesprávne rozhodol. Bez pochyb bolo preukázané, že medzi stranami došlo k faktickej výpožičke veci s lehotou návratu po poľovačke, keďže žalovaný nemal záujem o odkúpenie po odskúšaní. Žalovaný, ktorý porušil svoju prevenčnú povinnosť, nepreukázal vrátenie ďalekohľadu do jeho držby, a preto zodpovedá za škodu, ktorá mu vznikla nevrátením veci. Žalovaný sám navrhol saturáciu škody vo výške 550,- eur, preto neobstojí odôvodnenie o nepreukázaní výšky škody. Námietka premlčania proti uplatnenému nároku o náhradu škody, ktorú žalovaný vzniesol, nie je dôvodná, pretože začiatok plynutia premlčacej doby sa neviaže k okamihu, kedy sa poškodený dozvedel, že mu bola vec odcudzená (a kým), ale až od okamihu, keď zistil, že proti škodcovi nemôže uspieť s vlastníckou žalobou na vydanie, t. j. že sa znížil jeho majetkový stav v dôsledku toho, že škodca už vec nemá. Vtedy poškodený získava vedomosť o tom, že sa nemôže domôcť ochrany svojich práv žalobou na vydanie veci a že mu patrí len nárok na náhradu škody, ktorý môže uplatniť alternatívnym petitom. Na okamih zistenia, že s vlastníckou žalobou nemôže poškodený uspieť, sa viaže nielen začiatok plynutia subjektívnej, ale aj objektívnej lehoty. Až 20. 07. 2021 bolo do dátovej schránky jeho právneho zástupcu doručené podanie žalovaného (z 29. 06. 2021), z ktorého sa dozvedel, že žalovaný vec zrejme nemá. Dovtedy sa nevyjadril o tom, či má alebo nemá vec, keďže jeho výzvy ignoroval. Teda až od uvedeného dňa mu začala plynúť objektívna a subjektívna lehota na uplatnenie nároku na náhradu škody. Vzhľadom na uvedené súd nesprávne začiatok plynutia súkromnej lehoty stanovil na sms žalobcu z 20. 10. 2017, podľa ktorej už pred týmto dňom vedel o tom, že u žalovaného jeho ďalekohľad nie je a požadoval zaň finančnú náhradu. Z uvedenej sms však nie je možné žiadnym spôsobom vyvodit' jeho vedomosť o strate, resp. poškodení veci, keďže sa domáha len vydania veci a dôvetok o peniazoch nemožno vykladať ako vedomosť žalobcu o strate veci v držbe žalovaného. Súd nesprávne ustálil začiatok plynutia súkromnej lehoty aj na sms z 08. 08. 2018, kedy mal vedieť, že žalovaný už jeho ďalekohľad nemá a požadoval proti nemu verbálne (nie podaním žaloby na súd) náhradu škody vo forme

finančnej náhrady alebo náhrady vo forme dreva. Z tejto sms nie je možné vyvodit' jeho vedomosť o strate, resp. poškodení vecí, keďže sa v nej domáha len vydania vecí a dôvetok o peniazoch nemožno vykladať ako jeho vedomosť o strate vecí v držbe žalovaného. Uvedené zistenia o jeho vedomosti, že vec nie je vo sfére dispozície žalovaného, nebola v danom čase 2017, 2018, ani neskôr žalovaným nikdy tvrdená a učinené tak bolo prvýkrát až v horeuvedenom podaní. O nevedomosti žalobcu svedčí aj to, že predžalobnú výzvu z 11. 11. 2019, aj žalobu zo 06. 05. 2021 smeroval len na vydanie vecí. V konaní bolo preukázané úmyselné bezdôvodné obohatenie, resp. úmyselné spôsobenie škody žalovaným a skutočnosti naplňajúce výkon práv a povinností žalovaného bez právneho dôvodu zasahujúce do jeho práv a oprávnených záujmov (zneužitie jeho dôvery) a účelové popieranie až do pojednávania 10. 11. 2021, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, čo spôsobuje, že na námietku premlčania žalovaného nemožno prihliadnuť. Žalovaný ako jeho známy priateľ zneužil jeho dôveru v neho a v jeho sľuby od júla 2017 o spôsobe naloženia s vypožičaným ďalekohľadom (vrátenie ďalekohľadu, resp. náhradu škody bezplatným zadovážením fúry 20 m² dreva v sume 550,- eur). Obidvaja na pojednávani 10. 11. 2021 zhodne uviedli, že v čase výpožičky v júli 2017 boli priateľmi. Preto nemal dôvod pochybovať a nedôverovať tvrdeniam žalovaného o tom, ako naloží s vypožičaným ďalekohľadom. Prejav zneužitia jeho dôvery žalovaným je preukázaný aj tým, že až do pojednávania 10. 11. 2021 vo veci všeobecne žalovaný popieral, že by si ďalekohľad vypožičal. Preto neobstojí konštatácia súdu o tom, že žalovaný svojím konaním, zavádzaním pôsobil na žalobcu, aby otáľal s podaním žaloby. Práve ubezpečovanie priateľa (žalovaným žalobcu), že mu ďalekohľad vráti, samo o sebe vylučuje jeho vedomosť o údajnej strate ďalekohľadu z držby žalovaného a je tým aktívnym konaním žalovaného, ktoré vzbudzuje dôveru u žalobcu, že žalovaný svoj sľub o vrátení vecí splní. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný sa úmyselne bezdôvodne obohatil, čo zakladá desaťročnú premlčaciu dobu, resp. mu úmyselne spôsobil škodu, čo taktiež zakladá desaťročnú premlčaciu dobu.

3. Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu žiadal rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť, v celom rozsahu sa stotožniac s jeho skutkovými a právnymi závermi. Medzi stranami bolo nesporné, že v lete roku 2017 došlo k výpožičke ďalekohľadu, ktorý mu žalobca vypožičal na vyskúšanie. Počas celého konania zotrval na tom, že tento nemá od neuskutočnenej poľovačky v lete 2017 vo svojej dispozícii, majúc za to, že si ho žalobca po neuskutočnenej poľovačke vzal so sebou. Je to žalobca, ktorý nepreukázal, že by ďalekohľadom stále disponoval, ako to v podanej žalobe tvrdil. Okrem vydania vecí sa žalobca domáhal eventuálnym petitom zaplatenia sumy 550,- eur, ktorá mala podľa jeho ničím nepreukázaného tvrdenia zodpovedať výške škody spôsobenej nevrátením ďalekohľadu. Vo vzťahu k tomuto nároku vzniesol námietku premlčania. Nespochybňoval, že by za spôsobenú škodu niesol zodpovednosť, avšak žalobca sa svojho nároku domáhal až po uplynutí premlčacej doby. Nesúhlasil s tým, že námietka premlčania je v rozpore s dobrými mravmi, resp. že škodu mal žalobcovi spôsobiť úmyselne, a preto by sa mala na premlčanie vzťahovať desaťročná premlčacia doba, keďže uvedené z vykonaného dokazovania nevyplýva. V tejto súvislosti síce žalobca podsúva súdu tvrdenia o tom, že mali byť veľmi blízky a dobrými priateľmi, avšak takto sa ani jeden z nich v konaní nevyjadril, a to ani v rámci výsluchu na pojednávani. Bol to žalobca, ktorý k uplynutiu premlčacej doby predložil do konania sms komunikáciu, z ktorej vyplynulo, kedy si už bol vedomý, že nemá jeho ďalekohľad k dispozícii a takisto to vyplynulo aj z jeho výsluchu na pojednávani 10. 11. 2021, čo potvrdili svojou výpoveďou aj žalobcom navrhnutí svedkovia. Súčasne v celom rozsahu odmietol tvrdenia žalobcu o úmyselnom spôsobení škody, keďže skutočne nevie, čo sa s ďalekohľadom stalo a tento od neuskutočnenej poľovačky nevidel. Bol presvedčený o tom, že si ho žalobca vzal so sebou v deň, keď mali ísť spolu do lesa, na ktorom tvrdení zotrval počas celého konania a uviedol to aj na pojednávani. Tvrdenia žalobcu o úmyselnom spôsobení škody sú nepreukázané a považoval ich za účelové v snahe žalobcu zachovať plynutie premlčacej doby. Žalobca v konaní potvrdil, že vedomosť o tom, že jeho ďalekohľad nemá, nadobudol najneskôr v októbri 2017 (v skutočnosti to bolo ešte v priebehu leta 2017), čo potvrdili aj svedkovia, teda už v roku 2017 získal vedomosť, že by mu patril nárok na náhradu škody, ktorého sa mohol domôcť v konaní eventuálnym petitom, preto je zavádzajúce jeho tvrdenie, že až 20. 07. 2021 sa z jeho podania dozvedel, že vec nemá. V konaní nebolo preukázané ani jeho úmyselné bezdôvodné obohatenie, ktoré popieral, keď žalobca ani takéto dôkazy neprodukoval a takýto úmysel na jeho strane ani neexistoval. Súčasne mal za to, že súd prvej inštancie sa náležite vysporiadal s argumentáciou obidvoch strán sporu, svoj rozsudok dostatočne, logicky, presvedčivo odôvodnil tak, že dáva odpovede na všetky podstatné otázky, ktoré boli v konaní riešené.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného zotrval na skutočnostiach uvedených v odvolaní.

5. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu uviedol, že tento v ňom uvádza totožné argumenty ako v podanom odvolaní, ku ktorým sa už vyjadril.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podanom odvolaní (§ 379, § 380 ods. 1 CSP) a postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správny.

7. Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku, prislúchajúceho spisového materiálu a vyhodnotením toho, čo uviedol v rámci odvolacieho konania žalobca, konštatuje, že súd prvej inštancie vo veci samej v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal potrebné dokazovanie a následne dospel k správnym skutkovým a právnym záverom. V tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, napĺňajúcimi atribúty ust. § 220 ods. 2 CSP, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (§ 387 ods. 2 CSP), keďže ani odvolateľ vo svojom odvolaní neuviedol žiadne podstatné skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť zistený skutkový stav a prijaté právne závery. Z odôvodnenia rozhodnutia pritom vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej.

8. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a k odvolacím námietkam žalobcu krajský súd dopĺňa, že samotný žalobca na pojednávaní uviedol, že po tom, čo v júli 2017 požičal žalovanému ďalekohľad, sa ho v lete 2017 pýtal, kedy mu ho vráti, na čo mu uviedol, že ho nemá, lebo mu ho žalobca ukradol z auta, čo potvrdil aj žalobcom navrhnutý svedok H. a následne ho žalovaný vyhľadal pred 20. 10. 2017 a povedal mu, že mu ďalekohľad musel ukradnúť jeho vlastný švagor. Z uvedeného vyplýva, ako správne skonštatoval súd prvej inštancie, že žalobca už na jeseň 2017 nesporne vedel, že žalovaný ďalekohľad nemá a že preto proti nemu nemôže uspieť s vlastníckou žalobou na vydanie veci a že mu patrí len nárok na náhradu škody, ktorý však ako eventuálny petit uplatnil na súde až 03. 08. 2021, teda po uplynutí subjektívnej a objektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na náhradu škody, pričom o nárok z bezdôvodného obohatenia z dôvodu plnenia bez právneho dôvodu sa nejedná, keďže právnym dôvodom jeho nároku bola uzavretá zmluva o výpožičke. Vzhľadom na neuvedené neobstojí ani námietka žalobcu, že žalovaný ako jeho priateľ zneužil jeho dôveru v neho a v jeho sľuby od júla 2017 o vrátení ďalekohľadu, resp. náhrade škody, čo navyše žalovaný v priebehu konania poprel a žalobca, tak ako správne konštatoval súd prvej inštancie, neoznačil ďalšie dôkazy, na základe ktorých by bolo preukázané, že išlo o škodu spôsobenú úmyselne. Vychádzajúc z uvedeného neobstojí ani námietka žalobcu, že vznesenie námietky premlčania je výkonom práva, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, keďže voľba uplatneného nároku je vecou žalobcu, ktorý sa mohol hneď ako zistil, že proti žalovanému nemôže uspieť s vlastníckou žalobou na vydanie veci, domáhať proti nemu nároku na náhradu škody, pretože voľba nároku je výsostnou vecou žalobcu, ktorému vzhľadom na uvedené nič nebránilo, aby sa ho domáhal už skôr, pretože je jeho vecou, aby bdel nad svojimi právami a aby ich uplatnil včas, čo však neučinil, a preto správne súd prvej inštancie aj z ním uvádzaných dôvodov žalobu zamietol.

9. Vychádzajúc aj z uvedených skutočností, vysporiadajúc sa s podstatnými námietkami žalobcu, či už v prvoinštančnom alebo odvolacom konaní, krajský súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil, vrátane výroku o nároku na náhradu trov konania, ktorý bol žalovanému priznaný vzhľadom na jeho plný úspech v spore v súlade s ust. § 255 ods. 1 CSP.

10. O trovách odvolacieho konania krajský súd rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a žalovanému ako plne úspešnému aj v odvolacom konaní ich priznal taktiež v plnom rozsahu.

11. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval

v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).